

קונטרס

## עוד מעט

יגלה את מעלת בר ישראל שאינו מתאש,  
אלא תמיד מחפש ומבקש ומוצא בעצמו  
נקודות טובות, ובזה יזכה לחזר בתשובה  
שלמה אליו יתברך.



בנוי ומיסד על-פי דברי  
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון  
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש



הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אָדָם צָרִיךְ לְהִרְגִיל אֶת  
עֲצָמוֹ לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ עוֹד  
מְעַט טוֹב, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא יֵשׁ טוֹב אֵצֶל כָּל  
בֵּר יִשְׂרָאֵל, כְּמֵאמָרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת נו) עַל  
הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד'): "כְּפָלַח הָרְמוֹן  
רִקְתָּךְ", מֵאֵי רִקְתָּךְ? אֲפֹלוּ רִיקְנִין שְׂבָבָה  
מְלֵאִים מְצוֹת כְּרְמוֹן; וְלִכֵּן צָרִיכִים לְדוֹן אֶת  
כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, כְּמוֹבֵא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל  
(לְקוּטֵי-מוֹהֲרָא"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), שְׂצָרִיכִים לְחַפֵּשׁ  
בְּעֲצָמוֹ וּבְאַחֲרֵים עוֹד מְעַט טוֹב.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתצח)

קונטרס

## עוד מעט

א.

בני ובנותי היקרים! עלינו להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ולדעת שהקדוש-ברוך-הוא מחיה ומנהיג ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך. וככל שנחדיר בנו את המסר הזה, שהכל זה אלקות ואלקות זה הכל, אז נחיה חיים נעימים מאד, חיים טובים, חיים ברוכים. ממה נובעים כל היסורים והמרירות, שבני-אדם סובלים? מחסרון אמונה; פי ברגע שיש לאדם אמונה, הוא נדבק באין סוף ברוך הוא וברוך שמו, ואין עוד טוב ואין עוד נעם, אין עוד זיו וחיות, כמי שדבוק בהקדוש-ברוך-הוא. לזאת, בני ובנותי היקרים! באו עכשו נדביק נפשנו באין סוף ברוך הוא וברוך שמו, ועל-ידי-זה נזכה לחיות חיים חדשים. וכך אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב): למה

אדם כל-כף רחוק מהקדוש-ברוך-הוא? למה הוא כל-כף שבור ורצוץ וכו', עד שנדמה לו, כאלו זה סוף העולם והכל שחור? מפני שכל אחד ואחד שונא את עצמו ושונא את זולתו, ומזה נובע שרואה שחורות, וחושב: "אני לא טוב, ההוא לא טוב" וכו'. אומר רבנו ז"ל, שאדם צריך לחפש ולבקש ולמצא בעצמו נקדה טובה, "עוד מעט" טוב; פי הרי כל אחד ואחד מעם ישראל יש לו נקדות טובות, אך איננו מודע להן, הוא חושב כאלו אינו שנה מאומה. אבל אם אדם דן עצמו לכף זכות, ומחפש ומבקש ומוצא בעצמו נקדה טובה, על-ידי-זה עולה בתכלית העליה. וזה מה שאומר דוד המלך (תהלים לו, י): "ועוד מעט ואין רשע, והתבוננת על מקומו ואיננו"; הינו שהפסוק מזהיר לדון את כלם לכף זכות, ואף-על-פי שאתה רואה שההוא רשע גמור, אף-על-פי-כן אתה צריך לחפש ולבקש ולמצא בו "מעט טוב" ששם אינו רשע. וזה "ועוד מעט ואין רשע" — אם תמצא בעצמך או באחרים "עוד מעט" טוב, אתה כבר לא רשע, "והתבוננת על מקומו ואיננו" — כבר אינו אותו אדם.

לזאת, בני ובנותי היקרים! הנה אנחנו חיים עכשו במצב של שחר, מערבלת של שקר, טמאה,

פּלוּגים, מַפְלָגוֹת, פְּלָג, פְּלָג, כָּל אֶחָד מוֹשֵׁף לְכוּוֹן  
 אַחַר, עַד שְׁאִין יוֹדְעִים לְהִיכֵן לְלַכֵּת וּמָה לַעֲשׂוֹת,  
 הַשְּׂנֵאָה בֵּין הַבְּרִיּוֹת אֵימָה וְנוֹרָאָה, הַהֶסְתּוֹת שְׁמִסִּיתִים  
 זֶה נֶגֶד זֶה אֵינָן נִתְּנוֹת לְתַאוּר, עַד שְׁכָלֵם נִשְׁפָּרִים  
 לְגַמְרִי, וְאִין יוֹדְעִים מָה וּמִי וְאֵימַת, וּמִתְאַשִּׁים  
 מֵהַחַיִּים, עַד שְׁחוֹשְׁבִים: "אֲנִי לֹא שׂוּה לְשׁוּם דְּבָר"  
 וְכוּ'. בְּשַׁעָה שְׁחַכְמִינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (בְּרִכּוֹת נו.):  
 אֶפְלוּ הַרִיקְנִין שְׁבָף מְלֵאִים מְצוּוֹת כְּרַמּוֹן; כָּל יְהוּדֵי  
 יֵשׁ בּוֹ עוֹד "מַעַט טוֹב", וְאִם אָדָם הִזָּה יוֹדֵעַ אֶת זֹאת,  
 כָּל חַיּוֹ הָיוּ אַחֲרִים לְגַמְרִי. לָמָּה לָנוּ לְחַכּוֹת שְׁהַקְדוּשׁ-  
 בְּרוּךְ-הוּא יִסְבֵּב סְבוֹת, שְׁנִשְׁמַע לְפִתְעַ פִּתְאֹם, שְׁרוּחַ  
 בָּאָה וּמְבַקְשֶׁת: "אֲנִי רוֹצָה תְּקוּן, אֲנִי רוֹצָה לַעֲלוֹת  
 לְמַעְלָה!" לָמָּה לֹא נִדְבִיק עֲצָמֵנוּ כְּבָר עַכְשָׁו אֶל  
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נַחֲזֹר עַכְשָׁו בְּרִגַע זֶה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,  
 וְנִתְחִיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלָנוּ, וּלְבַקֵּשׁ  
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ (בַּמִּדְבָּר ט, ז): "לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקְרִיב אֶת  
 קִרְבְּן ה' בְּמוֹעֲדוֹ" וְגו', שְׁזֵה פִּסְחַ שְׁנִי, שְׁהָיוּ אֲזוֹ  
 טְמֵאִים לְנַפְשׁ אָדָם, וּבָאוּ לְמִשְׁה רַבְּנוּ וְאָמְרוּ: לֹא  
 יִכְלָנוּ לְקַיֵּם מְצוֹת קִרְבְּן פִּסְחַ, הָאֵם אֲכַדָּה תִקְוֹתָנוּ?!  
 חֲטֵאָנוּ, נְטֵמָאנוּ, חָלַף הַפִּסְחַ, לֹא זָכִינוּ לְהַקְרִיב אֶת  
 הַקִּרְבָּן, אֲבָד מְנוּס מֵאֲתָנוּ?! לָמָּה נִגְרַע?! עֲנֵה וְאָמַר  
 מִשְׁה: "עֲמַדוּ וְאַשְׁמַע מָה יִצְוֶה הַנּוֹי" הַ לָּכֶם". אֲנִי

הולך לשאל את הקדוש-ברוך-הוא. ואומרים על זה חכמינו הקדושים (ספרי ורש"י בהעלותך ט, ח): אשרי ילוד אשה, שפך הוא מבטח, שכל זמן שהיה רוצה — היה הקדוש-ברוך-הוא מדבר עמו. אדם חוטא, עקר התשובה השלמה — לחזר אל הצדיק, לבקש ממנו תקון, ויש בכח הצדיק לתקן את נשמות ישראל. ולכן, בני ובנותי היקרים! אם אנחנו רוצים תקון לחזר בתשובה שלמה, עלינו להתקרב אל הצדיק האמת המגלה את האין סוף ברוך הוא וברוך שמו, ומגלה לנו, שאין שום יאוש בעולם כלל, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עח), שאדם צריך לדעת, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ואפלו קדם קבלת התורה, גם-כן היה אלקות, אלא שהיה בהתלבשות בתוף הבריאה, לזאת אסור להתיאש בשום פנים ואפן, אשר זה נותן חזוק לאדם שעדין רחוק לגמרי מהתורה ומהמצוות, שאסור לו להתיאש, כי מה עשו קדם קבלת התורה? גם-כן התחזקו. וכל זאת מרמוז הענין של פסח שני, שאסור להתיאש, אלא לבקש ולחפש ולמצא בעצמנו "עוד מעט" טוב, ועל-ידי שנבוא אל הצדיק האמת, ונצעק: "למה נגרע?" הינו למה נהיה אנו אבודים וחסרי תקווה?! אזי בא משה רבנו בשם הקדוש-ברוך-הוא ואומר: מי

שחטא ולא זכה לקיים את קרבן פסח, ישנו "פסח שני", שאז יכולים לחזור ולקיים את המצוה. ואיזו זכות יש לעם ישראל, שהקדוש-ברוך-הוא שולח להם בכל יום ויום, בכל שבוע ושבוע, בכל חודש וחודש, בכל שנה ושנה, בכל דור ודור, צדיקים המעוררים את נשמות ישראל לחזור בתשובה שלמה? ועלינו לכבד את חכמי ישראל, מנהיגי ישראל, המחזירים עטרה לישנה, ומשיבים את העם בתשובה. איזו זכות יש לנו, שיש לנו שיכות אל צדיקים קדושים כאלו? אבל עלינו לבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא, שלא נטעה את עצמנו; כי כל זמן שאדם יש לו ישות וגאות, אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עב), זה סימן שהוא עדין רחוק מהצדיק. כי מי יודע אם הוא מקרב לצדיק אמתי אם לאו, ומהו הסימן אם הוא מקרב אל צדיק אמתי, או אל איזה שקרן וצבוע ורמאי וכו'? אלא אם נופלת עליו שפלות וענוה, שמתחיל להרגיש שהוא כלום, ועשה עד כה כל מיני חטאים ועוונות, וחוזר בתשובה, זה סימן שהתקרב לצדיק האמת, אבל אם נכנסת באדם ישות וגאות, ומתלוצץ ועושה ליצנות, זה סימן שהוא מקרב אל אדם הרחוק מהקדשה. שומעים איך נשמה מבקשת ומתחננת: "אני רוצה תקוין", "אני רוצה לעלות מעלה

מַעֲלָה", וְעוֹשִׁים לִיצְנוּת מִזֶּה? ! לָמָּה לָנוּ לְהִמָּתִין עַד שְׁנֵצָא מִזֶּה הָעוֹלָם, וְנִבְא וְנִצָּעֵק: "אָנוּ צְרִיכִים תְּקוּן, חֵס וְשָׁלוֹם, אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְעֲלוֹת לְמַעְלָה!" לָמָּה לֹא נִקַּח עַל עַצְמָנוּ עֲכָשׁוּ עַל תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וְנִתְחִיל לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּהִתְמַדָּה, אֲשֶׁר אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ירושלמי פּאָה): עַל כָּל מְלָה וּמְלָה בַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שְׁלוֹמֵדִים — זֶה מִצְוֹת עֲשֵׂה נִפְרָדֶת. תִּשְׁעֲרוּ בְּנַפְשְׁכֶם, כְּאֲשֶׁר לוֹמְדִים תּוֹרָה, כְּמָה מִצְוֹת עֲשֵׂה יְכוּלִים לְקַיֵּם בְּכָל דִּקְהָ וּבְכָל שְׁנֵיָהּ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה וּמְקַיֵּם אֶת אֲשֶׁר לוֹמֵד — אֵיזֶה זְכוּת זֶה! כִּי כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שְׁמֻקָּיִם, מִמְּשִׁיכָה עָלָיו שִׁפְע רִוְחָנִי, כִּי הַמִּצְוֹת הֵן צְנוּרוֹת לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו אוֹר הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ. וְלָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! בְּאוֹ וְנִתְחַזֵּק עֲכָשׁוּ דִיקָא בְּפִסְחָ שְׁנֵי, וְנִדְוֵן אֶת עַצְמָנוּ לְכַף זְכוּת, אֵין זֶה חֲכָמָה לְשֵׁנָא אֶת עַצְמוֹ, לְהַשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ, עֵקֶר גְּדֻלַּת בֵּר יִשְׂרָאֵל — שֶׁהִתְקַרַּב אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֵת, שִׁיחֲדִיר בּוֹ, שֵׁישׁ בּוֹ "עוֹד מְעַט" טוֹב, וְגַם-כֵּן יְכוּל לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, וְעַל-יְדֵי שְׁאָדָם דֵּן עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, וּמוֹצֵא בְּעַצְמוֹ נִקְדוּת טוֹבוֹת, וְ"עוֹד מְעַט" טוֹב, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל גַּם עַל אַחֲרִים בְּצוּרָה כְּזוֹ, שְׁגַם בָּהֶם יֵשׁ "עוֹד מְעַט" טוֹב, וְדָן גַּם אֶת אַחֲרִים לְכַף זְכוּת, וְזֶה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת.



וזאת אנו לומדים מפסח שני, לדעת, שאף שאנו  
 "טמאים לנפש אדם" (במדבר ט, ז), שחטאנו, עוינו,  
 פשענו, ועשינו את כל הרע בעולם, עדין יש לנו תקנה  
 לתקן את הכל. אבל זה תלוי רק כפי שאנו מקבלים  
 על עצמנו את מצות עשה של (ויקרא יט, יח) "ואהבת  
 לרעה כמוך", לאהב את הזולת. וכמו שמצינו אצל  
 התנא הקדוש רבי עקיבא, שהקים עשרים וארבעה  
 אלף תלמידים, יגע וטרח עם כל תלמיד ותלמיד,  
 והקים תלמידים רבים כל-כך, ולבסוף לא נהגו כבוד  
 זה בזה ומתו בימים אלו (יבמות סב:). אבל רבי עקיבא  
 לא התיאש, אלא חזר והקים תלמידים חדשים, ובין  
 התלמידים היו רבי מאיר בעל הנס, ורבי שמעון בר  
 יוחאי; איזו זכות לאדם להגיע אל הציון הקדוש של  
 רבי מאיר בעל הנס, ולבקש מהקדוש-ברוך-הוא,  
 בזכות התנא הקדוש: "אלהא דמאיר ענני, אלהא  
 דמאיר ענני", אשר כבר אמר רבנו ז"ל, אם היו נותנים  
 רשות לנפטר לרדת מהעולם העליון לעולם הזה,  
 הייתם רואים איך היה מתפלל להקדוש-ברוך-הוא,  
 אבל לא נותנים לו רשות, ועל-כן כשכבר שומעים  
 קול שמתחנן ומבקש: "אני רוצה תקון", "אני רוצה  
 לעלות למעלה"; כמה עלינו להתעורר בתשובה  
 שלמה, דיקא עכשו בפסח שני, לבוא אל ציון רבי

מאיר בעל הנס ולצעק: "אלהא דמאיר ענני, רבונו של עולם, עזר לי בזכות רבי מאיר, שאזכה לשוב בתשובה שלמה, ולדון את עצמי לכף זכות". וכן לבא לצייון של רבי שמעון בר יוחאי, ולבקש מהקדוש-ברוך-הוא: "בזכות התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי, תעזר לי לשוב בתשובה שלמה"; איזו זכות היא זו?! כי מי שזוכה לבוא לקברי הצדיקים, אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יז) שם יש אור הנח והנוד, כי שם במקום גניזתם של התנאים הקדושים ושאר הצדיקים, שם התפלה מתקבלת מהרה בשמים, כי מי מנח שם? צדיק אלקי שהיה דבוק בהקדוש-ברוך-הוא כל ימי חייו, והשאיר לנו ספרים קדושים כאלו, גלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה. ולכן, בני ובנותי היקרים! עכשו הוא הזמן, שנקבל על עצמנו קבלה חזקה, לחזור בתשובה שלמה להקדוש-ברוך-הוא, ועליכם לדעת, שכל רגע ודקה ושניה שאדם רק חושב ממנו יתברך זו מצות עשה של (דברים יא, כב): "ולדבקה בו", מצות עשה תמידית, ואם אדם חזק באמונה בהקדוש-ברוך-הוא, אומר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות אמונה, סימן לג): על-ידי אמונה הקדוש-ברוך-הוא יסלח לה על כל עוונותיה. כלנו חטאנו, כלנו פשענו, כלנו עוינו, כלנו עשינו הבלים בחיים, אבל

כָּל זְמַן שְׁאָדָם חַי, יֵשׁ לוֹ תַקְוָה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל (ירושלמי  
 בְּרֵכוֹת ט, א). וְלָמָּה אֵין חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה? כִּי נִכְנַס בְּנוֹ  
 עֲצָבוֹת, דְּכַאוֹן, יְאוּשׁ: "מִמֶּנִּי לֹא יִהְיֶה שׁוּם דְּבָר";  
 וְאֵנוּ שׁוֹנְאִים אֶת עֲצֵמֵנוּ. וּמֵהֵיכָן נּוֹבֵעַ דְּבָר זֶה, שְׁאָדָם  
 שׁוֹנֵא אֶת עֲצָמוֹ וְחוֹשֵׁב: "אֲנִי כְּשִׁלּוֹן, אֲנִי לֹא יִצְלַח"?  
 מִכֵּיּוֹן שְׁשׁוֹנֵא אֶת הַזּוּלָת, וּמִסְתַּכֵּל רַק עַל הָרַע שְׁלוֹ,  
 וְדָן אֶת כָּלֶם לְכַף חוֹב, אֵינוּ מִסְתַּדֵּר עִם שׁוּם בְּרִיָּה,  
 וּמִזֶּה בָּא שְׁשׁוֹנֵא אֶת עֲצָמוֹ. וְלָכֵן כָּמוֹ שֵׁישׁ לָאוּ (וַיִּקְרָא  
 י"ט, יז): "לֹא תִשָּׂא אֶת אַחִיךָ בְּלִבְבְּךָ", שְׁזֵהוּ לָאוּ תְדִירִי  
 לְגַבֵּי הַזּוּלָת, כִּף יֵשׁ לָאוּ: "לֹא תִשָּׂא אֶת אַחִיךָ  
 בְּלִבְבְּךָ" — עַל עֲצָמוֹ, שְׁאָסוּר לִשָּׂנֵא אֶת עֲצָמוֹ  
 וְלִהְשִׁפִּיל אֶת עֲצָמוֹ, וְלוֹמַר: "אֵינֶנִּי שׁוֹה מְאוּמָּה", כִּי  
 בְּזֵה עוֹבְרִים עַל לָאוּ שֶׁל "לֹא תִשָּׂא", כִּי אָסוּר לִשָּׂנֵא  
 אֶת עֲצָמוֹ. אֲבָל הֵא בְּהָא תִלְיָא — אִם אוֹהֲבִים אֶת כָּל  
 יְהוּדִי, וְרוֹצִים אֶת הַטּוֹב שֶׁל כָּל יְהוּדִי, וּמוֹצְאִים "עוֹד  
 מְעַט" טוֹב אֲצֵל כָּל יְהוּדִי, עַל-יְדֵי-זֶה אוֹהֲבִים גַּם אֶת  
 עֲצָמָם, וּמוֹצְאִים גַּם בְּעֲצָמָם "עוֹד מְעַט" טוֹב. וְזֶה  
 סִימָן, אִם אָדָם חֲזַר בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה וְאִם תִּשׁוּבָתוֹ  
 מְקַבֵּלַת בְּשָׂמִים — אִם הוֹלֵךְ לוֹ בְּחַיִּים לְקָרֵב גַּם אֶת  
 הַזּוּלָת, זֶה סִימָן שְׁחֲזַר בְּתִשׁוּבָה, וְתִשׁוּבָתוֹ מְקַבֵּלַת  
 בְּשָׂמִים.

לזאת, בני ובנותי היקרים! באו נזכר, שכל אחד ואחד מאתנו יש בו "עוד מעט" טוב, כמאמרם ז"ל (ברכות גז): אפלו הריקנין שבו מלאים מצוות כרמון; כל יהודי ויהודי מלא מצוות כרמון. וכן אומרים חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות ט, ח): אין לך אדם מישראל שאינו עושה מאה מצוות בכל יום; כגון: יש לו מזוזה על פתח ביתו, מצות תפלין, מצות ציצית, אוכל כשר, שומר שבת וכו' וכו', ואדם צריך להחיות עצמו עם כל מצוה ומצוה, כי סוף כל סוף רק זה מה שישאר מאתנו. אבל עלינו לעקר מאתנו את השנאה, את הגזענות, את השקר והחשך. הנה תאמר לאדם לאכל חזיר — יבהל ויזדעזע, הלא אכילת חזיר זהו לאו חמור בתורה, ואף אחד לא שם על לב, שבוזה ששונא את הזולת גרוע יותר מאכילת חזיר, כי על חזיר עוברים על לאו רק בשעה שעבר החזיר בבית הבליעה, וטמא את גופו, חס ושלום, אבל בזה שיהודי שונא יהודי שני, כל רגע, כל שנה וכל דקה עובר על לאו.

לזאת עתה בפסח שני הוא הזמן לבוא אל הצדיק האמת, ולומר לו: למה נגרע?! למה אני לא יכול גם-כן לקיים את מצוות קרבן פסח?! כי מה היתה מצוות קרבן פסח? כשיצאו ישראל ממצרים, צום

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְקַחַת אֶת הָאֱלִיל שֶׁל הַמִּצְרִים — שְׁזָהוּ שָׁה, וְלִשְׁחַטוּ, כִּי הָיִיתָ שֶׁהַמִּצְרִים אָמְרוּ שֶׁהַכֹּל טָבַע וּמְקָרָה וּמְזָל, עַל-כֵּן צָוָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבַטֵּל קְלָפָה זוֹ, וְלִשְׁחַט אֶת הַשָּׂה, הֵינּוּ לְהוֹרוֹת שְׂאִין טָבַע, אֵין מְקָרָה, אֵין מְזָל, יֵשׁ רַק הַשְּׂגָחָה פְּרָטִית, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֹה נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא. וְאִם אָדָם מַכְנִיס בְּעֶצְמוֹ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, הוּא חַי חַיִּים טוֹבִים (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קב). אֲבָל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן כַּח בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן, וּמִסֵּר כַּחוֹת הַטְּמָאָה לַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שֶׁמְמַלֵּא אֶת כָּל הָאָרֶץ עִם שִׁקָּר, פְּלָגִים, פְּלָגִים, מַפְלְגוֹת, מַפְלְגוֹת, וְכָל אֶחָד צוֹעֵק שְׂאֲצֵלוֹ הָאֱמֶת, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (יְשַׁעְיָהוּ נט, טו): "וַתְּהִי הָאֱמֶת נִעְדָּרֶת", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סִימָן קצ"ד): מִלְּמַד שֶׁנֶּעֱשׂוּ עֲדָרִים עֲדָרִים וְהוֹלְכֶת לָהּ [הָאֱמֶת]; וְכָל אֶחָד צוֹעֵק שְׂאֲצֵלוֹ הָאֱמֶת; וְלֵךְ תַּחֲפֹשׂ אֶת הָאֱמֶת, אֲבָל הֵיכָן הָאֱמֶת? אֱמֶת הוּא רַק "אֶחָד", וְכַמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נא), שְׂאֲחָד זֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; אִם מְגַלִּים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם הוֹלֵךְ בְּחַיִּים לְהַחֲזִיר עֲטָרָה לְיִשְׁנָה, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יִלְמְדוּ תוֹרָה, וְיִקְוֶמוּ תִלְמוּדֵי-תוֹרָה וּבִתֵּי חֲנוּךְ לְתִינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן שְׂיִלְמְדוּ תוֹרָה, שְׂיִקְוֶמוּ כּוֹלָלִים לְאַבְרָכִים שְׂיִלְמְדוּ בָהֶם תוֹרָה, שְׂיִקְוֶמוּ עוֹד חֲכָמִים וְרַבָּנִים אֱמֶתִיִּים, זֶה נִקְרָא אֱמֶת,

כִּי הָאֵמֶת זֶה רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַק הַתּוֹרָה. לְזֹאת,  
 בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! בָּאוּ נִתְחַזֵּק עִכְשָׁו וְלֹא נִתְיָאֵשׁ.  
 הִנֵּה אָנוּ עוֹמְדִים בְּיָמִים קְדוּשִׁים כָּאֵלוּ — יָמֵי  
 הַסְּפִירָה, שְׁעָלֵינוּ לְתַקֵּן אֶת הַשְּׁנָאָה שֶׁהִיְתָה בֵּין  
 תְּלַמִּידֵי רַבֵּי עֲקִיבָא, שְׁאַחַד שָׁנָא אֶת זוּלָתוֹ, וְלֹא נָהַג  
 בּוֹ כְבוֹד, וְלֹא מָצָא אֶת הַ"עוֹד מְעַט" טוֹב שֵׁישׁ  
 בְּזוּלָתוֹ. וְאַף שְׁכָלָם מֵתוּ בְּמִיתָה מְשֻׁנָּה, מִיתַת אֲסַכְרָה,  
 רַבֵּי עֲקִיבָא לֹא הִתְיָאֵשׁ, אֲלֵא הַקִּים תְּלַמִּידִים חֲדָשִׁים,  
 וּבִינֵיהֶם רַבֵּי מְאִיר בְּעַל הַנֶּס, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ וְעַל כָּל  
 עַם יִשְׂרָאֵל, רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ וְעַל  
 כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, אִם נִזְכָּה לָבֹא לְקַבְּרָם הַקְדוּשׁ, וּלְבַקֵּשׁ  
 וּלְהִתְחַנֵּן לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזִכּוֹת הַצְּדִיקִים  
 הַקְדוּשִׁים, אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה, אֲזִי נִזְכָּה לְתַקּוֹן אֲמַתִּי  
 וְנִצְחִי, וּמְכַל שְׁכֵן וְכָל שְׁכֵן, כְּשֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן  
 לָנוּ אֶת הַזְּכוּת, וְנִזְכָּה לְהַגִּיעַ לְאוֹמֵן, לְצִיּוֹן שֶׁל רַבְּנוּ  
 נַחֲמָן מְבַרְסֵלַב זי"ע, שֶׁהִבְטִיחַ, שְׁמִי שְׁיָבוֹא אֶל הַצִּיּוֹן  
 הַקְדוּשׁ שְׁלוֹ, וַיֹּאמֶר שֵׁם עֲשֶׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים, שֶׁהֵם  
 הַ"תְּקוֹן הַכָּלְלִי", אֲפֹלוּ אִם עֲצָמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאִיו  
 וּפְשָׁעָיו, הוּא יַעֲשֶׂה לוֹ תְקוּן. לָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים!  
 מֵה שְׁעֵבֶר עֵבֶר, אֵל תְּתִיָּאֵשׁוּ וְאֵל תְּפַחְדוּ, כָּל זְמַן  
 שְׁאָדָם חַי יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל. הַרְגִּילוּ אֶת עַצְמְכֶם  
 לְמָצָא בְּעַצְמְכֶם נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, תֹּאמְרוּ אֶת הַעֲשֶׂרָה

מזמורי תהלים בכל יום הנקראים "תקון הכללי", שרבנו ז"ל הבטיח, שזה תקון גמור לנשמה. והוסיף רבנו ז"ל ואמר: אף שאני אמרתי את זאת, תדעו לכם שיהיה קשה מאד לקיים זאת. ואף שלכאורה נראה קל מאד לומר עשרה מזמורי תהלים, ואורך חמש או עשר דקות וכו', אבל מחמת שאני אמרתי לאמרם, הסמ"ך-מ"ם יעשה כל מיני פעלות לצחק מזה, לא להאמין בזה, ולומר: למה דיקא עשרה אלו וכו'?! והאם באמת זה תקון גמור?! וכדומה כל מיני ספקות שמכניס הסמ"ך-מ"ם בלב האדם, האם אמירת "תקון הכללי" היא באמת תקון?! ולכן אשרי מי שמדלג על הכל, ואומר בכל יום את "התקון הכללי", ויאמין שזה תקון גמור לכל החטאים, ולא יירא ולא יפחד משום פחדים של הבל. אבל צריכים על זה התחזקות עצומה, להאמין בתקון הזה הכולל כל התקונים.

לזאת, בני ובנותי היקרים! באו נתחזק באמונת חכמים! באו נחזור בתשובה שלמה! תראו איך מהשמים מזעזעים אותנו לשוב בתשובה שלמה. בודאי השטן עושה את שלו, ולועג ומתלוצץ מהכל, לומר שזו היתה הצגה בעלמא וסתם דבורים, לא, לא, לא! זה היה קול של נשמה שהתחננה: "אני צריכה תקון, אני רוצה לעלות למעלה"; הינו שיש דבר בזה,

שְׁבָאָה רוח, וְנִתְלַבְּשָׁה בְּאֵיזָה חוּטָא, וּמִדְבָּרַת מְתוּכָה וְכוּ'; לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אֵל נָא תִירָאוּ, כָּל זְמַן שְׁאֲנוּ חַיִּים, אָנוּ יְכוּלִים לְתַקֵּן הַכֹּל, וְאִיךָ? אִם נִתְחַזַּק מֵעַכְשָׁיו לְקַבֵּל עַל עֲצֻמְנוּ מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאֶהְבֶּתָּ לְרַעֲךָ כְּמוֹךָ", שְׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, אֲשֶׁר זֶה כָּלֵל גָּדוֹל בַּתּוֹרָה, כָּל הַתּוֹרָה כְּלוּלָה מִמִּצְוָה זוֹ שֶׁל אֶהְבֶּת הַזּוּלָת. עַד כְּדֵי כָּךְ, שְׁהֲאָר"י הַקְּדוֹשׁ תַּקֵּן, שְׁלִפְנֵי הַתּוֹרָה צָרִיךְ לְקַבֵּל עַל עֲצֻמוֹ מִצְוָה זוֹ. וּמִסְבִּיר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רל"ט): לָמָּה תַקֵּן אֶת זֹאת הָאָר"י הַקְּדוֹשׁ? אֵלָּא אִם יֵשׁ לְאָדָם רִיב עִם הַזּוּלָת, אִי אֶפְשָׁר לְאָדָם לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבָּרֵךְ, כִּי עֵקֶר הַדִּבּוּר בָּא מִשְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים קכ"ב, ח): "אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם"; אִם אָדָם מִתְקוּטֵט עִם הַשְּׂנִי, אֵין לוֹ מִחַ וְכַח וְשִׁכָּל וְדַעַת וּבִינָה וּתְבוּנָה לְהִתְבּוֹנֵן בְּאֵלְקוּת, וְכִבֵּר אֵינְנוּ יְכוּלִים לְשִׁיחַ אֵלָיו יְתַבָּרֵךְ. וְלָכֵן הַסֵּמ"ךְ-מ"ם עֵמֶל חֲזָק לְהִבְיֵא לְאָדָם אֶת כָּל הַמִּחְשָׁבוֹת זְרוֹת בַּתּוֹרָה. וְכֵמוֹ שְׁאוּמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל'), שֶׁכָּל הַמִּחְשָׁבוֹת זְרוֹת בָּאוֹת דִּיקָא בַּתּוֹרָה הַתּוֹרָה. וְלָכֵן אָדָם צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר דִּיקָא בְּעֵת הַתּוֹרָה, כְּשֶׁבָאוֹת הַמִּחְשָׁבוֹת זְרוֹת, וְאוּמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כו'), שְׁאֵז יִמְסֹר נַפְשׁוֹ לְכּוֹן אֵל מַה שְׁאוּמַר, וְדִיקָא בְּעֵת שְׁבָאוֹת עֲלָיו מִחְשָׁבוֹת זְרוֹת וּמִבְּלָבוֹת אוֹתוֹ,



צָרִיף שָׁם לְקִשֵּׁר מַחְשְׁבֹתוֹ אֶל הַדְּבֹר בְּקִשֵּׁר אַמִּיץ  
 וּבְמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ. וְלִכֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! בָּאוּ עֲכָשׁוּ  
 וּנְקַבֵּל עַל עֲצָמָנוּ לְאַהֲבָא אֶת הַזּוּלָּת, וְתִדְעוּ לָכֵם, שְׁכָל  
 הָעֲנִיָּן שֶׁל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם רַק לַעֲשׂוֹת פְּרוּדִים בֵּין נְשָׁמוֹת  
 יִשְׂרָאֵל, וְכָל כַּחוֹ רַק 'הַפְּרֵד וּמְשַׁל', לָמָּה יֵשׁ כָּל-כָּף  
 הַרְבֵּה מִפְּלָגוֹת, פְּלָג, פְּלָג, דוּר הַהִפְלָגָה, כָּל אֶחָד  
 רוֹצֵה לְמִשַּׁל וְלִהְיוֹת לְמַעְלָה, וְאִין אִישׁ שָׁם עַל לֵב,  
 שְׁיָבוֹא הַיּוֹם שְׁנִצָּא מִזֶּה הָעוֹלָם, וְאִז יִתְקַיֵּם (תְּהִלִּים קמז):  
 "תִּצָּא רוּחוֹ" — בְּרַגַּע שְׁיִוצֵאת הַרוּחַ מִהָאָדָם, "יִשׁוּב  
 לְאֲדָמָתוֹ, בַּיּוֹם הַהוּא אֲבָדוֹ עֲשֵׂתוֹנוֹתָיו" — הָאָדָם יֵשׁ  
 לוֹ תְּכֻנִּיּוֹת — אֶעֱשֶׂה כָּךְ וְכָךְ וְכוּ' וְכוּ', וְלְמַעְלָה  
 בְּשָׁמַיִם צוֹחֲקִים מִמָּנוּ, אַתָּה עוֹשֶׂה תְּכֻנִּיּוֹת, וְאִינְךָ יוֹדֵעַ  
 מַה הַתְּכֻנִּית שֶׁיֵּשׁ עֲלֶיךָ בְּשָׁמַיִם, כִּי פִתְאֹם יָבוֹא הַיּוֹם  
 שְׁקוֹרָאִים אוֹתוֹ חֲזָרָה לְמַעְלָה, וּכְבָר אֵינָנוּ; וְלִכֵּן לָמָּה  
 לֹא נָשִׂים לֵב לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלֵב  
 אֶמֶת, בְּלֵב שְׂמִחָה!

לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! בָּאוּ וּנְקַיֵּם אֶת  
 מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (שְׁבַת  
 80): כָּל הָעוֹשֶׂה מִצְוָה כְּמֵאֲמָרָה, אִין מְבַשְּׂרִין אוֹתוֹ  
 בְּשׁוֹרוֹת רְעוֹת; מִצְוָה אַחַת שְׁמִקְיָמִים בְּשִׂלְמוֹת, גּוֹרְמֵת  
 שְׁלֹא יִשְׁמַע אָדָם בְּשׁוֹרוֹת רְעוֹת. וְכֵן אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת 80):  
 כָּל הַמְרַפֶּה עֲצָמוֹ אֶפְלוֹ מִמִּצְוָה אַחַת, אִין בּוֹ כַח לְעַמֵּד

ביום צרה. על מי מאתנו לא עוברות צרות בכל יום, ולמה איננו מחזיקים מעמד? כי אנו עושים את המצוות כמצוות אנשים מלמדה, אם היינו יודעים שרק זה ישאר מאתנו — כל מצוה ומצוה שזכינו לעשות — זה חלקנו לנצח, היינו רוקדים בכל יום, היינו בשמחה עצומה. תתארו לעצמכם, נותנים רשות ליהודי להתלבש בכתר המלך — בתפלין, איזו זכות זו? נותנים רשות ליהודי להתלבש בבגד המלך — איזו זכות זו? מצוות הציצית, שיהודי מלביש עצמו בבגד המלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, מצוות התפלין, שמתעטר בכתר המלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, צריך לרקד מרב שמחה. יהודי — יש לו מזוזה על פתח ביתו, אומרים חכמינו הקדושים (מנחות לג:): מדת בשר ודם, מלך יושב מבפנים, ועם משמרין אותו מבחוץ, והקדוש-ברוך-הוא אינו בן, עבדיו יושבין מבפנים, והוא משמרן מבחוץ; הינו כי מלך בשר ודם יושב בארמונו, והשומר נמצא בפתח הדלת, ושומר שאף אדם בלתי רצוי לא יכנס. לא-כן יהודי יושב בתוך הבית, ומי עומד על הפתח ושומרו? הקדוש-ברוך-הוא, כי מה כתוב במזוזה (דברים ו, ד): "שמע ישראל ה' ה' אחד", וחקוק עליה שם שדי"י — "שומר דלתות ישראל", איזו

זכות זו! לזאת אומרים חכמינו הקדושים (מנחות מג:):  
 כל שיש לו תפלין בראשו ומזוזה בפתחו, הכל בחזוק  
 שלא יחטא. ומדוע אנו רואים שישנם בני-אדם, יש  
 להם מזוזה על פתח ביתם, יש להם ציצית על כנפי  
 בגדיהם, ויש להם תפלין על ראשיהם וזרועותיהן,  
 ואף-על-פי-כן חוטאים? אלא שאינם מעריכים את  
 חשיבות המצוה. כי אם היו יודעים מה הן המצוות  
 הללו, היו רוקדים מרב שמחה, ברגע שאדם שמח,  
 אף פעם לא יחטא. וכך אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן,  
 חלק א', סימן קסט): כשיהודי שמח, הקדוש-ברוך-הוא  
 שומר את בריתו שאף פעם לא יפגם בברית. ולכן עקר  
 תקון פגם הברית זו שמחה, ובפרט שמחת המצוות,  
 אשר אין שמחה יותר גדולה מזו, שהאדם זוכה  
 לעשות רצונו יתברך.

לזאת, בני ובנותי היקרים! באו ונשמח עכשו,  
 שיש לנו הזכות הזו לגשת אל הציון הקדוש של רבי  
 מאיר בעל הנס, איזו זכות היא זו?! תנא שמסר נפשו  
 בשביל הקדוש-ברוך-הוא! וכן יש לנו זכות לגשת אל  
 הציון הקדוש של רבי שמעון בר יוחאי, תנא שמסר  
 נפשו בשביל הקדוש-ברוך-הוא, השאיר לנו ספרים  
 כאלו, המגלים רזי דרזין, סתרי נסתרות, איזו זכות יש  
 לנו?! מכל שכן, אם יש לנו שכל, וכל יום ויום נגרס

דף או שְׁנֵי דְפִים זֶה־ר, דף או שְׁנֵי דְפִים תְּקוּנִים או  
 יוֹתֵר, אִיזוּ זְכוּת זו? ! אֲשֶׁר רַק הַגְּרָסָה מְטַהֶרֶת וּמְזַכֶּכֶת  
 אֶת הַנְּשָׁמָה. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! בְּאוֹ עֵתָה  
 וְנִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְנִתְאַחַד יַחַד, וְנֵאֱהָב זֶה אֶת  
 זֶה, וְנִעְזֹב אֶת כָּל הַהֶבְלִים! תְּדַעוּ לָכֶם, שְׁכָל הַהֶסְתּוֹת  
 שְׁמִסִּיתִים עֲכָשׁוּ אֶחָד עַל זולָתוֹ, וְרוֹצִים לְקַבֵּר זֶה אֶת  
 זֶה, הַכֹּל אַחֲיוֹת עֵינִים, לְהִשְׁפִּיחַ אוֹתָנוּ מִהַקְדוּשׁ-  
 בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֵז נִעְבֹּר אֶת הַשְּׁבָעִים שָׁנָה שְׁלָנוּ בְּשָׁנָה,  
 כְּמוֹ שְׂאוּמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס'),  
 שְׁחֹנֵי הַמַּעֲגָל אָמַר (תַּעֲנִית כג.): מִי אֵיכָא דְנִיִּים שְׁבָעִים  
 שָׁנִין?! וְכִי יֵשׁ מִיִּשְׁהוּ שְׁיִכּוּל לִישֵׁן שְׁבָעִים שָׁנָה?!  
 עוֹבְרִים עָלֵינוּ הַשְּׁבָעִים שָׁנָה יוֹם אַחַר יוֹם, וְאֵינָנו  
 שְׂמִיחִים, אֵינָנו עֲלִיזִים, אֵינָנו רוֹקְדִים, אֵינָנו מְחִיכִים,  
 רַק הוֹלְכִים בְּדַכְּאוֹן וּבַעֲצָבוֹת וּבְמַרְרֵרוֹת, רַבִּים זֶה עִם  
 זֶה, רַבִּים עִם הָאִשָּׁה, מִתְקוּטְטִים עִם הַיְלָדִים, מְרַבִּים  
 מִחֻלָּקֵת. לָמָּה לֹא נַחֲיָה חַיֵּי נִצְחָה?! אֲשֶׁר אוֹמֵר רַבְּנוּ  
 ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שְׁכָל  
 מְאוּרְעוּתוֹ הֵן לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם  
 הַבָּא; כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ, שְׁכָל מֶה שְׁעוֹבֵר עָלָיו זֶה  
 מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְחֵי רַק עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,  
 הוּא חֵי כְּדָגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא. וְלָכֵן לָמָּה, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי  
 הַיְּקָרִים, לֹא נִחְזֹר עֲכָשׁוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְהַקְדוּשׁ-

בְּרוּךְ-הוּא?! בָּאוּ וְנִבְרַח מֵהַלִּיצָנִים הַמְתְּלוֹצְצִים  
 מֵהַצְּדִיקִים; כִּי כִּנְגַד כָּל צְדִיק וְצְדִיק הַדְּבוּק בְּאֵין סוּף  
 בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, יֵשׁ נִגְדוֹ רָשָׁע מְרָשָׁע הַמְדַבֵּר  
 עָלָיו, וּמוֹצִיא עָלָיו שֵׁם רַע, וּמְתְלוֹצֵץ מִמֶּנּוּ וְלוֹעֵג לוֹ,  
 רַחֲמָנָא לְצַלָן. לְזֹאת עָלִינוּ לְשֹׁמֵר אֶת פִּינוּ, שְׂאֲנוּ לֹא  
 נְדַבֵּר עַל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, צְדִיקֵי הַדּוֹר. תְּתַאֲרוּ לְעַצְמְכֶם,  
 מִשֶּׁה רַבֵּנוּ, מִבְּחַר הָאֲנוּשִׁי, שֶׁהוֹרִיד לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה  
 הַקְּדוּשָׁה, עָמְדוּ נִגְדוֹ — מִי? מֵאֵתִים וְחֲמִשִּׁים רַבָּנִים!  
 מָה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּדוֹר הַזֶּה, אִם עַל אֶחָד הָיוּ עוֹמְדִים  
 מֵאֵתִים וְחֲמִשִּׁים רַבָּנִים, וְהָיוּ מְתְלוֹצְצִים מִמֶּנּוּ: מָה  
 הָיָה? כֶּף וְכַף וְכוּ', בְּיַדֵּי הָיִינוּ רָצִים אַחֲרֵיהֶם.  
 לֹא-כֵן עִם יִשְׂרָאֵל יְדַעוּ: לֹא וְלֹא! מִשֶּׁה רַבֵּנוּ מוֹסֵר  
 אֶת נַפְשׁוֹ וּמַגִּלָּה לָנוּ אֶת הַקְּדוּשַׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַק אֵלָיו  
 אֲנַחְנוּ נִצִּית, רַק בּוֹ אֲנַחְנוּ נִתְמַךְ וְנִתְחַזַּק, וְרַק אֵלָיו  
 נִצִּית. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! בָּאוּ וְנִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה  
 שְׁלֵמָה עַל פְּגָם אֲמוּנַת חֲכָמִים שֵׁישׁ בָּנוּ, וְנִשְׁמַר אֶת  
 פִּינוּ לֹא לְדַבֵּר עַל שׁוֹם חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל. רוֹאִים הַיּוֹם,  
 אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל פּוֹלִיטִיקָה עוֹשִׂים לִיצְנוּת מִכָּל הַקְּדוּשָׁה  
 לְעַם יִשְׂרָאֵל. שׁוֹמְעִים קוֹל שְׂמִבְקָשׁ וּמְתַחַנֵּן: "אֲנִי  
 צָרִיךְ תְּקוּן, אֲנִי רוֹצֵה תְּקוּן, אֲנִי רוֹצֵה לְעֵלוֹת  
 לְמַעְלָה", וְאוֹמְרִים: לֹא, זֶה סֶתֶם לִיצְנוּת וְכוּ'. וְכִי אַתֶּם  
 רוֹצִים לְהַגִּיעַ לָזֶה, חַס וְשָׁלוֹם, בַּר מִיָּנָן, וְאִז לֹא

תאמרו שזו ליצנות! לזאת, בני ובנותי היקרים! באו נחזור עתה בתשובה שלמה! באו תקבלו על עצמכם עכשו לחזור אל הקדוש-ברוך-הוא! באו בזכות רבי מאיר בעל הנס, בזכות התנא הקדוש הזה, שהיה חיש למעוטא, כפי שאומרים חכמינו הקדושים (יבמות קיט.); הינו שפל יהודי יש לו "עוד מעט" טוב. וכן באו בזכות רבי שמעון בר יוחאי, שאומרים חכמינו הקדושים (ברכות ט. שבת מה. גטין יט.): כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק; כשיש ליהודי דחק וצער, כדאי התנא הזה לסמוך עליו. ובזכות הצדיקים הקדושים האלו, נזכה לחזור בתשובה שלמה, והקדוש-ברוך-הוא ימחל לנו, ונזכה לקבל פני השכינה, אשר זו תהיה הגאולה השלמה!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!